

Staatssecretaris akkoord 1-7-2025

1

Aan

Staatssecretaris

nota

Voortgangsbrief sociaal ontwikkelbedrijven en beschut
werk

TER BESLISSING

Directie

Datum
25-06-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 2 juli beogen wij bijgaande voortgangsbrief over sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk naar de TK te sturen.

Geadviseerd besluit

1. Instemmen met bijgevoegde voortgangsbrief en de bijlagen (bijlagen 1, 2 en 3) en de brief en bijlagen naar de TK verzenden.
2. Akkoord gaan met de verbeteragenda beschut werk (bijlage 4) en ook de verbeteragenda als bijlage bij de brief meesturen naar de TK.
3. Kennisnemen van bijlage 5 met lopende acties voor reguliere werkgevers bij het aannemen van mensen met een ondersteuningsbehoefte. Deze bijlage wordt niet meegezonden met de brief.
4. Bijlage 5 binnenkort bespreken in een beleidsstaf om uw richting voor de verdere uitwerking te bespreken en om het vervolgproces af te stemmen.

Kernpunten

- De brief bevat geen nieuw beleid. De brief beschrijft stappen binnen bestaande kaders en noemt de verlenging van de cao Aan de slag (ADS).
- Wij stellen voor de brief op 2 juli aan de TK te sturen. Op die datum bekrachtigt het VNG-bestuur het onderhandelingsresultaat over de cao ADS. Als we dat moment afwachten, kunnen we de TK direct en zonder voorbehoud informeren over de definitieve uitkomst.
- De brief is afgestemd met VNG, Cedris, Divosa, UWV, de FNV en werkgevers. Met de FNV is uitgebreid afgestemd over de appreciatie van hun pamflet 'Recht op Werk'.
- De brief sluit aan bij uw prioriteiten. We leggen bijvoorbeeld nadrukkelijk de focus op de samenwerking met reguliere werkgevers.
- De afgelopen tijd is met werkgevers gesproken over wat we meer kunnen doen om meer mensen aan het werk te helpen. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot concrete nieuwe maatregelen die wezenlijk verschil maken of die niet al in gang zijn gezet. In de brief wordt daarom aangekondigd dat in het najaar een werkgeversagenda volgt. Dit geeft ruimte om tot een aanpak te komen die daadwerkelijk effect heeft. Bijlage 5 bevat een overzicht van de huidige inzet binnen SZW. Dit laat zien dat op veel veelgehoorde knelpunten van werkgevers al stappen worden gezet.
- De verbeteragenda beschut werk is gebaseerd op input van honderden uitvoerenden uit het veld en kan met bestaand budget worden uitgevoerd.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Richting voortgangsbrief sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Nobel, J.N.J.	Onderwerp: Tekst plaatsen	Datum: 1-7-2025 09:41:24
--	-----------------------	---------------------------	--------------------------

Staatssecretaris akkoord 1-7-2025

Toelichting

Voorstel 1: Instemmen met bijgevoegde voortgangsbrief en de bijlagen (bijlagen 1, 2 en 3) en uw eventuele aanvullingen meegeven.

Zo'n twee keer per jaar sturen we de TK een voortgangsbrief over sociaal ontwikkelbedrijven en beschut werk. In de bijgevoegde voortgangsbrief communiceert u over:

Datum
25-06-2025

Onze referentie
2025

1. De stand van zaken rond beschut werk. De realisatie van beschut werk vordert gestaag. De doelstelling komt steeds dichterbij. Dit wordt de komende tijd versterkt door verschillende maatregelen die in de brief worden toegelicht.
2. De extra middelen van structureel € 90 miljoen per jaar die in de voorjaarsnota beschikbaar zijn gekomen voor beschut werk en het besluit om voor beschut werk een forfaitaire loonkostensubsidie in te voeren. Omdat hiervoor een wetwijziging nodig is, wordt 2028 als invoeringsjaar genoemd. Uit een verkenning blijkt dat invoering in 2027 niet haalbaar is. De extra middelen zijn vanaf 2025 beschikbaar.
3. De verbeteragenda beschut werk. Drie maatregelen uit de verbeteragenda worden uitgelicht:
 - a. De verdeling van plekken en middelen voor beschut werk. Er wordt ambtelijk gewerkt aan varianten voor een nieuwe verdeelsystematiek. Deze leggen we eind dit jaar ter besluitvorming aan u voor. In de brief geeft u aan te streven naar invoering per 2027.
 - b. Stappen die worden gezet om meer diversiteit aan werk te realiseren voor beschut werk. Met name ook door beschut werk bij reguliere werkgevers te stimuleren.
 - c. Een verkenning naar een herziening van de huidige uitleg van beschut werk. De toelichting bij het besluit beschut werk stelt dat het niet reëel is van reguliere werkgevers te verwachten dat zij de benodigde ondersteuning bieden. Hoewel dit de praktijk weerspiegelt, belemmert het de ontwikkeling van beschut werk buiten sociaal ontwikkelbedrijven. Werkgevers geven aan dat deze toelichting hen afschrikt. Een herziening wordt verkend.
4. Uw appreciatie van het onderzoek optimalisatie van de uitvoering van beschut werk. Kernboodschap is dat u de onderzoeksresultaten herkent en u de aanbevelingen in brede zin ter harte neemt (met nagenoeg alle aanbevelingen waren we al bezig toen de aanbevelingen verschenen).
5. Stappen die worden gezet voor een sterke sociale infrastructuur. Het kabinet investeert fors in een toekomstbestendige sociale infrastructuur. Gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven worden opgeroepen deze investeringen om te zetten in structurele verbeteringen. Verder communiceert u over stappen die vanuit het ondersteuningsprogramma zijn gezet. Zoals de verschillende handreikingen die zijn gemaakt, acties van het adviesteam en ook het lerend netwerk dat is opgericht.
6. De stand van zaken van de cao ADS. Kernboodschap: De cao-partners hebben een eindresultaat bereikt voor de Cao ADS 2025.
7. De agenda voor werkgevers. U werkt aan een werkgeversagenda met maatregelen om meer mensen met een ondersteuningsbehoefte duurzaam aan het werk te helpen.
8. Appreciatie van het pamflet van FNV: "Recht op Werk" en afdoening van de motie van het lid van Kent c.s. In deze motie wordt de regering verzocht te onderzoeken of, en zo ja hoe, het recht op werk voor mensen met een arbeidsbeperking via sociaal ontwikkelbedrijven kan worden ingevoerd, mits dit binnen de bestaande budgettaire kaders past. Samengevat stelt de appreciatie dat de voorstellen van FNV raken aan reële knelpunten in de ondersteuning naar werk. De invoering van een wettelijk recht op werk, zoals voorgesteld, is echter niet uitvoerbaar binnen de bestaande budgettaire

Pagina: 2

Nummer: 1	Auteur: Nobel, J.N.J.	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-----------------------	----------------------	------------------

Een verkenning naar een herziening van de huidige uitleg van beschut werk. De toelichting bij het besluit beschut werk stelt dat het niet reëel is van reguliere werkgevers te verwachten dat zij de benodigde ondersteuning bieden. Hoewel dit de praktijk weerspiegelt, belemmert het de ontwikkeling van beschut werk buiten sociaal ontwikkelbedrijven. Werkgevers geven aan dat deze toelichting hen afschrikt. Een herziening wordt verkend.

Nummer: 2	Auteur: Nobel, J.N.J.	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-----------------------	----------------------	------------------

rk. Kernboodschap is dat u de onderzoeksresultaten herkent en u de aanbevelingen in brede zin ter harte neemt (met nagenoeg alle aanbevelingenwaren we al bezig toen de aanbevelingen verschenen).

kaders. Dit geldt ook als antwoord op de motie van het lid Van Kent c.s. Daarnaast roept het voorstel inhoudelijke en uitvoeringsvragen op. U neemt de kern en richting van het pamflet mee in de verdere uitwerking van Participatiewet in balans, spoor 2 en de langetermijnvisie op de banenafpraak.

Datum
25-06-2025

Onze referentie
2025-

9. Door in deze brief een breed en samenhangend beeld te schetsen van de stappen die worden gezet om de sociale infrastructuur toekomstbestendig in te richten, geeft u invulling aan de motie Saris c.s. (Kamerstuk 36 582, nr. 58). In deze motie wordt de regering verzocht te stimuleren dat de maatschappelijke rol van sociaal ontwikkelbedrijven toekomstbestendig wordt ingericht.

Voorstel 2: Akkoord gaan met de verbeteragenda beschut werk (bijlage 4).

Wij hebben het afgelopen jaar met zo'n 500 professionals en ervaringsdeskundigen uit de praktijk gesproken over hun ervaringen rondom beschut werk. Het gaat om professionals van gemeenten, UWV, sociaal ontwikkelbedrijven, VSO- en PRO-scholen en mensen die zelf beschut werken. Bij deze gesprekken gaven zij aan tegen welke knelpunten zij aanlopen bij de realisatie van beschut werk en welke mogelijkheden zij zien om beschut werk verder te bevorderen. Op basis van hun inbreng is de verbeteragenda beschut werk opgesteld. In de verbeteragenda worden de volgende maatregelen voorgesteld. Met een deel van de genoemde maatregelen zijn we in de uitvoering al gestart:

1. Invoering forfaitaire loonkostensubsidie: De loonwaardemeting voor beschut werk wordt afgeschaft en er komt een vaste loonkostensubsidie op basis van 68% van het wettelijk minimumloon.
2. Aanpassing verdeelmodel: Vanaf 2027 wordt een nieuw verdeelmodel ingevoerd dat beter aansluit op de actuele behoefte van gemeenten.
3. Scherper onderscheid tussen mensen met en zonder arbeidsvermogen: Gemeenten gaan voorselecties zorgvuldiger en uniformer uitvoeren.
4. Vereenvoudiging aanvraagproces: Het aanvraagproces voor beschut werk wordt eenvoudiger ingericht.
5. Versterking lokale ketens: Gemeenten maken samen met onder meer scholen, UWV en sociaal ontwikkelbedrijven afspraken over de realisatie van beschut werk. Het ondersteuningsprogramma ondersteunt hierbij.
6. Meer diversiteit in het werkaanbod: Gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven worden ondersteund bij het verbreden van het aanbod, zowel binnen als buiten sociaal ontwikkelbedrijven. Ook wordt beschut werk bij reguliere werkgevers gestimuleerd.
7. Verbetering imago sociaal ontwikkelbedrijven: Via communicatie, ondersteuning en kennisdeling wordt gewerkt aan het aantrekkelijker maken van sociaal ontwikkelbedrijven als werkgever.
8. Deskundigheidsbevordering uitvoeringsdiensten: Via webinars, leergangen en handreikingen worden gemeentelijke consultants versterkt in hun vakmanschap rond beschut werk.
9. Versterking sturing: Gemeenten worden actief geïnformeerd over hun prestaties en – indien nodig – aangesproken op achterblijvende realisatie.

De agenda is tevens afgestemd met VNG, Cedris, Divosa, de FNV en werkgevers. Zij zullen in belangrijke mate bijdragen aan de uitvoering.

Voorstel 3: Kennisnemen van bijlage 5 met lopende acties ter ondersteuning van reguliere werkgevers bij het aannemen van mensen met een ondersteuningsbehoefte

In het kader van het programma sociale infrastructuur is recent met u afgesproken dat er met werkgevers een aanpak wordt opgesteld over doorstroom

vanuit sociaal ontwikkelbedrijven naar regulier werk en voor behoud van werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. U gaf daarbij aan ook breder te willen verkennen in hoeverre (aanvraag)procedures bij gemeenten eenvoudiger en meer uniform kunnen worden gemaakt. Dit wilt u verwerkt zien in het plan dat met werkgevers wordt opgesteld.

Datum
25-06-2025

Onze referentie
2025-

De afgelopen tijd is met werkgevers gesproken over waar zij tegenaanlopen als het gaat om het in dienst nemen van mensen met een ondersteuningsbehoefte. Hieruit zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen. De belangrijkste zijn:

- Onvoldoende bekendheid met of toegang tot ondersteuning/instrumenten.
- Versnippering en complexiteit in de uitvoering (verschillen in regels, loketten en doorlooptijden tussen gemeenten, UWV en sociaal ontwikkelbedrijven).
- Belemmeringen in het matchingsproces.
- Beperkte beschikbaarheid van passend werk.
- Onvoldoende structurele ondersteuning, terwijl juist die nodig is voor duurzame plaatsingen en het behoud van werk.

Wij hebben werkgevers uitgenodigd om mee te denken over maatregelen om met deze knelpunten om te gaan. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot concrete nieuwe maatregelen die wezenlijk verschil maken of die niet al binnen SZW in gang zijn gezet. In de brief wordt daarom aangekondigd dat in het najaar een werkgeversagenda volgt. Dit geeft ruimte om meer werkgevers te spreken en om tot een gedegen aanpak te komen die daadwerkelijk effect heeft. Bijlage 5 bevat een overzicht van de huidige inzet binnen SZW (Binnen de directies PDV, WR en S&I).

Doorstroom vanuit sociaal ontwikkelbedrijven

Naar aanleiding van uw prioritering is recent een aparte pijler toegevoegd aan het adviesteam sociale infrastructuur van de VNG. Deze pijler richt zich specifiek op het stimuleren van de doorstroom van mensen uit sociaal ontwikkelbedrijven naar reguliere werkgevers.

Binnen deze pijler worden verschillende instrumenten ontwikkeld en ingezet. Daarnaast trekken experts met werkgeversachtergrond actief de regio's in om het urgentiebesef op dit vraagstuk te vergroten en om – samen met sociaal ontwikkelbedrijven en werkgevers – te komen tot concrete maatregelen om de doorstroom te versterken.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1.	Voortgangsbrief	Verzenden	
2.	Appreciaties bij voortgangsbrief	Verzenden	
3.	Verbeteragenda beschut werk	Verzenden	
4.	Onderzoek optimalisatie beschut werk	Verzenden	
5.	Inzet SZW voor reguliere werkgevers	Ter informatie. Niet verzenden	